

सिध्यात्" भावप्र० । तादृशरोगयुक्तत्वात् दन्तरस्य तथात्वम् ।  
 "तत्र स्नेहे पचेत् पूर्वं वेसवारकसंज्ञकम् । पाकप्रापिततसौ  
 रभ्यं करालं सूदकर्मतम्" पाकशास्त्रोक्ते स्नेहपके १० वेसवार  
 न० । (कडि) ११ कस्तूरीशृंगे पुं स्त्री "एष हरिणार्थकुरङ्गकरा-  
 लकतमालशरभश्च दंष्ट्रापतचार्कषकसृग्मालकाप्रभृततथो  
 जङ्गलाः सृगाः कषया मधुरा लघ्वो वातपित्तहरास्त्रीक्ष्णा  
 हृद्या वस्तिशोधनाश्च" सुश्रुते मृगभेदानुक्ता तद्वृणा उक्ताः ।  
 १२ दैत्यभेदे पु० । "ससृमः कालवदनः करालः  
 कौशिकः शरः" हरिवं० २ असुरनामकथने । "ससृमः-  
 कालवदनः करालः केशिरेव च" हरिवं० २६३ अ० ।  
 स्वाधे कन् करालकः उक्ताथे कृष्णतुल्यसाम् पु० रत्ना० ।

करालचिपुटा स्त्री करालानि त्रीणि पुटान्यस्याः । लङ्का-  
 धान्ये त्रिकाण्डिकायाम् राजनि० ।

करालभैरव न० तन्त्रभेदे । म० त० कूमपु० हिमालयं प्रति  
 देवीवाक्यम् । "करालभैरवश्चापि यामलं वाममाश्रितम् ।  
 एवंविधानि चान्यानि मोहनाद्यानि यानि तु । मया  
 सृष्टानि चान्यानि मोहायैषां भवास्तु वै" [हृत्ते हेमच० ।  
 करालिक त्रि० करालाणां करतुल्यशास्त्रानामाभिर्यत् कप ।  
 करास्फोट पु० करेण आस्फोटः शब्दो यत् । वक्षःस्थले सङ्कु-  
 चितरूपेण स्थापिते एकबाह्वौ इतरकराघातेन ताडने  
 (तालटोका) । ईत० । २ कराघाते ।

करिक पु० करो विक्षेपोऽस्यस्य ठन् । विटखदिरे शब्दच०  
 करिकणवल्लो स्त्री करिकणः गजपिप्पल्यवयव इव  
 वल्ली । चविकावृत्ते (चद) राजनि० ।

करिका स्त्री करोविषेखनमस्यसाम् अश० अच् अत-  
 इत्तम् । नखरेखायाम् वैज० । [ चूणे शब्दचि०  
 करिकुसुम्भ पु० करो नागकेशरस्तस्य कुसुम्भ इव । नागकेशर-  
 करिज पुं स्त्री करितोजायते जन-ड । हस्तिशिशो शब्दरत्ना०  
 करिणी स्त्री करिन् + स्त्रियां ङोप् । १ हस्तिन्याम् अमरः  
 "लासावसत्तमधारकपोलभागाः सम्पादयन्ति करिणः  
 करणोभ्रमं नः" धनञ्जयविज० । २ देवताभेदे शब्दचि० ।  
 करिदारक पु० १ करिणं दृष्ट्वाति हिनास्ति द-ण्डुल् । सिंहे ।  
 शब्दर० स्त्रियां टाप् अत इत्तम् । [ शब्दचि०

करिनासिका स्त्री करिणोनासेवाकारोऽस्याः । यन्त्रभेदे  
 करिन् पुं स्त्री करः शुण्डः प्राशस्त्रे नास्यस्य इति । हस्तिनि  
 गजे "टं हितं करिगर्जितम् अमरः 'सुक्ताफलाय करि-  
 णम् हरिण पलाय" व्या० उदा० । "अरिकरिहरणार्थं  
 योजनानामशोभ्या" लीला० । "करीव सितं" प्रपन्नैः

पयोसुवाम्" "कटप्रभेदेन करीव पार्थिवः" रघुः "आया-  
 मवह्नः करिणां घटाशतैः" माघः । २ अक्षरसंख्यायाम् एका-  
 व्यादिशब्दे विवर्तिताः । करिभेदादिकम् पु० ८५६ इभशब्दे  
 उक्तम् । तन्नामनामके शनागकेपरे पु० ।

करिप पु० करिणं पाति पा-क । हस्तिपके (माड्डत) । चू-  
 र्णादि० अप्राणिवाचकषण्यन्तात् अस्याद्युदात्तता । वन-  
 करिप इत्यादि । [ राजनि०

करिपत्र न० करो तत्कर्ष इव पत्रमस्य । तालिपत्रहृत्ते  
 करिपथ पु० ईत० अच् समा० । हस्तिगमनयोग्ये पथि ततः  
 संज्ञायां कन् देवपथादि० तस्य लुक् । करिपथनामके  
 देशभेदे पु० । [ पिप्पल्याम् अमरः

करिपिप्पली स्त्री करिपूर्वपटयुक्ता पिप्पली शा० त० । गज-  
 करिपोत पु० ईत० । हस्तिपावके हारा० ।

करिवन्ध पु० करिणं बध्नातुल्य बन्ध-आधारे घञ् । १ हस्ति-  
 बन्धस्तन्त्रे हारा० । भावे घञ् ईत० । २ गजबन्धने च  
 करिभ न० करोव भाति भा-क । कुञ्जभेदे त्रिका० ।

करिमाचल पुं स्त्री मच-शाखे घञ् करिणि माचं शाख  
 लाति ला-क । १ सिंहे त्रिका० । गजमाचलादयोऽप्यत्र  
 स्त्रियां जातित्वात् ङोप् ।

करिमुख पु० करिणोमुखं मुखमस्य । १ गणेशे यथा चास्य  
 गजवक्त्रता तथा इमाननशब्दे ६८१ पु० उक्तम् । ईत० ।  
 २ गजस्य मुखे न० ।

करिर पुं न० कृ-इरन् । गूढपत्ने उट्प्रिये मरुभूमिजे  
 करीरे वृत्तभेदे । शब्दरत्ना० । करीरशब्दे गुण्यादि ।

करिरत न० "भूगतस्तनमूजास्यभक्तकामुत्ततां स्वयमधोमुखो  
 स्त्रियम् । क्रामति स्वकरकटमेहने वल्लभे करिरतं तड-  
 च्यते" इत्युक्तलक्षणे रतिबन्धभेदे शब्दचि० । करिपदमिति  
 पाठान्तरे "करिपदमित्यपि तत्कार्ये" । ईत० । २ गजरमणे च ।

करिव त्रि० करिणं वाति वा-क । करिगते अप्राणिषण्य-  
 न्तात्तस्य चूर्णा० आद्युदात्तता । वनकरिव इत्यादि  
 करिशावक पु० गजशिशो "यावत्पञ्चाब्देमेतस्मिन् क-  
 रभः कलभोऽपि च" शब्दर० उक्ते पञ्चाब्दपर्यन्ते हस्ति  
 बालके ।

करिष्ठ त्रि० अतिशयेन कर्त्ता इठन् तृणोलोपः । कर्त्तृत्वे  
 "पुरुषस्त्रिभ्य आसुति करिष्ठः" ऋ० ७, ६७, ७ । इय-  
 सुन् । करीयस् कर्त्तृत्वे त्रि० स्त्रियां ङोप् ।

करिष्यमाण त्रि० क-भविष्यति शानच् सट् । कर्त्तव्ये । वेदे  
 तु नि० मानलोपः । "यानि करिष्या कणुहि प्रहृष्टः"